

ECHA-18-B-02-ET

Unikaalne koostise tähis (UFI) ja toote märgistus

Oluline teave ettevõtetele, kes viivad EMP¹ turule ohtlikke segusid

Alates 2020. aastast sisaldavad tootemärgistused uut elementi – 16-kohalist koodi, mida nimetatakse unikaalseks koostise tähiseks (Unique Formula Identifier, UFI). 2025. aastaks on UFI kohustuslik kõikide toodete märgistusel, mis on klassifitseeritud tervisele ohtlikuks või füüsikalist ohtu põhjustavaks. Selliseid tooteid turule viivad importijad ja allkasutajad peavad esitama mürgistusteabekeskustele oma toodete kohta spetsiifilise teabe, sealhulgas UFI. ECHA mürgistusteabekeskuste veebilehel on vahendid ja abimaterjalid UFI loomiseks.

¹ Euroopa Majanduspiirkonda (EMP) kuuluvad Euroopa Liidu 28 liikmesriiki ning Norra, Island ja Liechtenstein.

MIS ON UFI?

Unikaalne koostise tähis (Unique Formula Identifier, UFI) on 16-kohaline tähtnumbriline kood, mille peate edaspidi lisama ohtlikku segu sisaldavate toodete märgistusele.

Lisaks UFI-le peate oma segu ja seonduvate toodete kohta esitama mürgistusteabekeskustele muu teabe, näiteks koostis, tootenimi, tootekategooria ning värvi, pakendi ja toksilisuse andmed. UFI eesmärk on seostada teie esitatud teave selgelt tootega, mida turule viite.

UFI antakse tingimusel, et kõigil toodetel, mille märgistusel on sama UFI ja millest ka teavitatakse sama UFI all, on identne segu koostis.

KUIDAS UFI-T KASUTATAKSE?

UFI-t ja muud teie esitatud teavet kasutavad peamiselt mürgistusteabekeskused hädaabikõnedele reageerimisel. Näiteks kui helistaja loeb mürgistusteabekeskuse spetsialistile toote märgistuselt lisaks tootenimele ette UFI, saab selle alusel täpselt kindlaks teha vahejuhtumiga seotud toote.

MIDA ON VAJA UFI LOOMISEKS?

UFI loomiseks vajate oma ettevõtte **käibemaksukohustuslase numbrit** (või teatud juhtudel ettevõtte „võtit“) ja segu **koostise numbrit**. Kui sisestate need numbrid ECHA veebipõhisesse **UFI loomise rakendusse**, genereeritakse teile UFI-kood. Käibemaksukohustuslase number on oluline selleks, et UFI oleks kordumatu ja et eri ettevõtete loodud UFId ei kattuks.

Tõenäoliselt kasutate oma ettevõttes juba teatud koode koostise tähistamiseks. Kui need koodid koosnevad vaid numbritest – 0-st kuni 268 435 255-ni –, saate need sisestada UFI loomise rakendusse. Muul juhul, näiteks kui kood sisaldab lisaks numbritele ka tähti või muid tähemärke, peate esmalt määrama oma segudele nõutavas

vormingus uued koostise numbrid. Kui teie segudel on erinevad koostised, on äärmiselt oluline, et te ei kasutaks sama koostise numbrit uuesti sama käibemaksukohustuslase numbriga.

UFI loomise rakendus ja kasutusjuhend on ECHA mürgistusteabekeskuste veebilehel 23 ELi keeles. Suure tootevalikuga ettevõtetel on soovitatav töötada ettevõtte IT-süsteemi jaoks välja eraldi rakendus, et võimaldada mitme UFI loomist. Selleks tutvuge UFI arendusjuhendiga.

KAS UFI HOIAB ÄRITEABE KONFIDENTSIAALSENA?

UFI tagab teie konfidentsiaalse äriteabe tervikluse. Näiteks ei saa UFI alusel tuvastada teie segu täielikku koostist. Ainult mürgistusteabekeskused teavad, milline segu koostis esitatud UFI-le vastab. Sel viisil kaitseb UFI teie konfidentsiaalset äriteavet.

KUIDAS KASUTATAKSE UFI-T SEGU KOOSTISESSE KUULUVA SEGU TARNEAHELAS?

Sageli koosneb turule viidav segu omakorda segudest, teisisõnu on see valmistatud kahe või enama segu segamisel segutootjate spetsifikatsioonide järgi. Et UFId ei saa välja lugeda konfidentsiaalset teavet segu koostise kohta, on seda võimalik tarneahelas turvaliselt kasutada. Saate UFI-t küsida tarneahelas ülalpool asuvalt tarnijalt või edastada oma UFI tarneahelas allpool asuvale segu tootjale, selle asemel et avaldada täielikku koostist. Enne UFI avaldamist tarneahelas peab see aga olema esitatud mürgistusteabekeskustele.

MILLAL ON VAJA UUT UFI-T?

Kuni segu koostis ei muutu, võite kasutada sama UFI-t, isegi kui toodet muul viisil muudate (näiteks uus pakend või uus tootenimi).

Uue UFI genereerimine ning selle märgistusele trükkimine või lisamine on nõutav üksnes juhul, kui muudate segu koostist, näiteks lisate, eemaldate või

asendate teatud koostisaine, või kui koostisainete kontsentratsioonid muutuvad lubatust suuremal määral. Veenduge, et teil on põhjalik ülevaade segu koostise muudatustest, ning vajadusel looge uus UFI, teavitage sellest mürgistusteabekeskusi ja varustage tooted uue märgistusega.

KAS ÜHTE UFI-T SAAB KASUTADA MITME TOOTE JAKS VÕI MITUT UFI-T ÜHE TOOTE JAKS?

Kuni segu koostis on sama, saate vastavate toodete märgistusel kõikides EMP riikides kasutada sama UFI-t. Isegi kui turustate konkreetses riigis selliseid tooteid erinevate tootenimede all, saate toodete märgistustel kasutada sama UFI-t. Andmehalduseks või kaubanduslikel põhjustel võite samale segule määrata enam kui ühe UFI. Sel juhul on igal tootel oma UFI, isegi kui need sisaldavad sama segu.

Ükskõik millise variandi valite, peate teatama iga turupiirkonna mürgistusteabekeskusele õige UFI, et hädaabiteenistustel oleks võimalik toode üheselt kindlaks teha.

KAS UFI-T SAAB GENEREERIDA MITTEOHTLIKELE SEGUDELE?

Kasulik võib olla genereerida UFI ka mitteohtlikele segudele või segudele, mis on klassifitseeritud ainuüksi keskkonnale ohtlikuna.

UFI vabatahtlik lisamine selliseid segusid sisaldavate lõpptoodete märgistusele **on abiks mürgistusteabekeskustele**, sest nii saavad nad kasulikku teavet toote kohta – olenemata sellest, kas see on klassifitseeritud ohtlikuks – ning anda abivajajatele paremat nõu.

Segu koostisesse kuuluvate segude korral aitab UFI kaitsta teie konfidentsiaalset äriteavet, kui jagate **tarneahelas** andmeid oma segu kohta. UFI lisamine märgistusele on vabatahtlik, kuid see tuleb esitada mürgistusteabekeskustele, et nad saaksid seostada segu koostisesse kuuluva segu asjaomase teabega.

KAS KÖIKIDE TOODETE MÄRGISTUSED PEAVAD SISALDAMA UFI-T?

UFI peab olema trükitud või lisatud kõikide ohtlikke segusid sisaldavate toodete märgistusele. Kui tootel puudub märgistus (nt teatud tööstusobjektidel kasutatavad tooted), võib UFI märkida ohutuskaardile.

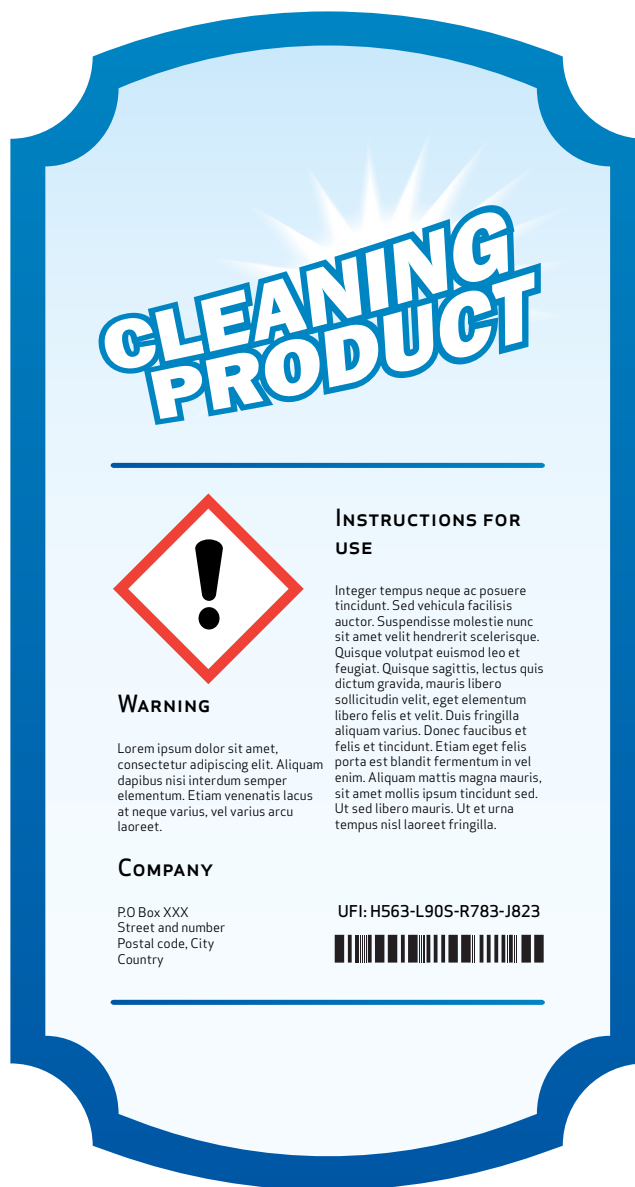
MIS EESKIRJU TULEB JÄRGIDA UFI LISAMISEL MÄRGISTUSELE?

Akronüüm „UFI“ (kõikides ELi keeltes ja tähestikes sama, st jäetakse tõlkimata) peab olema suurtähtedes ja sellele peab järgnema 16-kohaline tähtnumbriline kood. Kood on jagatud neljaks sidekriipsuga eraldatud segmendiks. Ehkki kirjatüübi- ja suuruse kohta ei ole kehtestatud konkreetseid eeskirju, peab UFI toote märgistusel olema selgelt nähtav ja loetav. Et märgistused erinevad suuruselt ja ruumi võtab ka muu kohustuslik teave, peab UFI olema paigutatud nii, et seda on lihtne üles leida (nt vöötkoodi või ohupiktogrammide juures). Seetõttu peate märgistusele UFI trükkimiseks või lisamiseks leidma kõige tõhusama viisi, et hõlbustada mürgistusteabekeskustele teatamist.

MIS AJAKS PEAB UFI MÄRGISTUSEL OLEMA?

Teie ettevõtte peab UFI ja muu tooteteabe uues ühtlustatud vormingus esitama **1. jaanuariks 2020**, kui segud on ette nähtud tarbijakasutuseks. Kutsetöös kasutatavate segude tähtpäev on **1. jaanuar 2021** ja tööstuslikult kasutatavate segude jaoks on see **1. jaanuar 2024**. Juba turule lastud toodetele on sätestatud ülemineku periood – **1. jaanuariks 2025** peab kõikide asjaomaste toodete märgistus sisaldama UFI-t.

Ettevõtted peavad UFI-t sisaldavad märgistused ette valmistama juba enne vastavat tähtpäeva, et esitada tooteteave mürgistusteabekeskustele. See tähendab, et tegelikkuses tuleb UFIde loomine ja tootemärgistuste trükkimine hoolikalt planeerida ettevõtte töögraafikus ja sellega tuleb alustada aegsasti enne tähtpäevi.

Näide toote märgistusest, millel on selgelt esitatud UFI-kood.

Teabedokumendid ja abimaterjal:
<https://poisoncentres.echa.europa.eu/>

Veebiseminarid:
<https://echa.europa.eu/et/support/training-material/webinars>

Riiklikud kasutajatoed:
<https://echa.europa.eu/et/support/helpdesks>